

Факультет дошкільної освіти
Кафедра теорії і методики дошкільної освіти

Взаємодія ЗДО з родинами

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	вибіркова
Галузь знань	01 Освіта/ Педагогіка
Спеціальність	012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійні програми	«Дошкільна освіта, мова та література англійська»; «Дошкільна освіта і початкова освіта»; «Дошкільна освіта та психологія», «Дошкільна освіта та логопедія», «Дошкільна освіта та фізична культура»
Кількість кредитів	6
Форма навчання	Денна/заочна

Викладач: доктор філософії, доцент Дмитренко Аліна Павлівна

Email: dmytrenko@gnpu.edu.ua

Кількість часу на вивчення

	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кредитів	5	5
Лекційних занять	34	8
Практичних занять	34	6
Самостійна робота	82	132
Форма контролю	залік	залік

Дисципліна спрямована на розвиток у студентів професійного інтересу до питань та проблем виховання дитини дошкільного віку в сім'ї, усвідомлення важливості та необхідності для формування особистості дитини повноцінної родини, яку об'єднує почуття любові та довіри. Передбачено вивченням психолого-педагогічних основ сімейного виховання, тенденцій виховання дитини в сім'ї, місця й ролі матері та батька у виховному потенціалі сім'ї, урахування ціннісних орієнтацій сім'ї та національних традицій сім'ї.

Мета дисципліни: розширити теоретичні знання студентів про історію української родини, родинного виховання, про сучасну типологізацію сімей та їхні основні педагогічні проблеми та підготувати майбутніх фахівців дошкільної освіти до ефективної співпраці з батьками дітей.

У результаті вивчення дисципліни студенти набувають **загальних і спеціальних (фахових) компетентностей**, а саме :

Загальні:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної, командної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, швидко і гнучко реагувати на зміни, виявляти самостійність.

Фахові:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-3. Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку.

КС-6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки, урахування культурні, релігійні, соціальні та мовні особливості родини.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, ефективною співпраці та комунікації з батьками, колегами.

По закінченні вивчення дисципліни студенти повинні оволодіти такими **програмними результатами навчання (ПР):**

ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку у умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-09. Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти.

ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей.

ПР-17. Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками.

Методи викладання – словесні, наочні, практичні, практико-теоретичні, репродуктивні, частково-пошукові, технології проблемного, інтерактивного навчання, дистанційного, інформаційно-комунікаційні тощо.

Організаційні і навчальні обов'язки студентів:

- На практичні заняття приходити попередньо підготовленими, ознайомлені з ходом роботи
- Виконувати практичні завдання, передбачені планами практичних занять
- Не пропускати заняття без поважної причини та не спізнюватися
- Дотримуватися правил техніки безпеки й охорони праці
- Брати участь у практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань, виконання колективних та індивідуальних завдань
- Задавати питання, цікавитися додатковими відомостями, сучасними науковими знаннями з предмету та консультуватися з викладачем

- Самостійно оволодівати теоретичним матеріалом окремих тем або питань за рекомендованою літературою, виконувати завдання різного рівня
- Аргументовано відстоювати свою думку стосовно тематики занять, якщо вона не збігається з думкою викладача
- У випадку незгоди із отриманою оцінкою мати право на перезарахування тем
- Вчасно здавати відповідні теми

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Теми лекцій	
1.	Особливості становлення і розвитку інституту сім'ї в Україні. (4 год)
2.	Підготовка батьків до виховання дітей у педагогічній журналістиці XIX – початку XX ст. (6 год)
3.	Виховні традиції в українській родині. (2 год.)
4.	Співпраця батьків і педагогів у вихованні дітей як актуальна соціально-педагогічна проблема. (4 год.)
5.	Гуманні основи педагогічного співробітництва ЗДО з батьками. (2 год.)
6.	Основні напрями співпраці закладу дошкільної освіти з родинами. (2 год.)
7.	Форми співробітництва батьків і педагогів. (4 год.)
8.	Формування педагогічної культури батьків. (2 год.)
9.	Особливості патріотичного виховання дітей дошкільного віку в родині (2 год.)
10.	Діагностика виховних можливостей сім'ї. (4 год.)
Теми практичних робіт	
1.	Особливості становлення та розвитку інституту сім'ї в Україні та світі. (2 год.)
2.	Підготовка батьків до виховання дітей у педагогічній журналістиці XIX – початку XX ст. (2 год.)
3.	Виховні традиції в українській родині. (2 год.)
4.	Стан сім'ї в сучасному суспільстві. (2 год.)
5.	Співпраця батьків і педагогів у вихованні дітей як актуальна соціально-педагогічна проблема. (2 год.)
6.	Гуманні основи педагогічного співробітництва вихователя і батьків. (2 год.)
7.	Основні напрями співпраці закладу дошкільної освіти з родинами. (4 год.)
8.	Форми співробітництва батьків і педагогів. (4 год.)
9.	Формування педагогічної культури батьків. (2 год.)
10.	Особливості патріотичного виховання дітей дошкільного віку в родині (2 год.)
11.	Діагностика виховних можливостей сім'ї (4 год.)

Зміст самостійної роботи за темами визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Зокрема, самостійна робота студентів із зазначеного курсу передбачає:

- 1) розробити зміст консультацій для батьків із проблеми родинного виховання;
- 2) розробити практичні рекомендації для батьків вихованців щодо формування позитивного ставлення дитини до світу людей і взаємин між ними;
- 3) заповнення таблиць з тем;
- 4) виконання і розроблення проекту на пропоновану тему.

Перелік питань до підсумкового контролю із дисципліни «Теорія та методика співпраці з родинами» (залік)

1. Сім'я як одна з найдавніших форм спільності людей.
2. Розвиток теорії сімейного виховання в Україні.
3. Українські педагоги, поети, мислителі XVII – XIX ст. про роль сім'ї у вихованні підростаючого покоління.
4. Розвиток сімейного виховання у кінці XIX і на початку XXI ст.

5. Сучасні тенденції становлення сім'ї та її виховних функцій.
6. Поняття про родинні виховні традиції, їх функції.
7. Класифікація родинних виховних традицій: такі, що переходять із покоління в покоління, мовні, побутові, трудові, мистецькі, громадські, оздоровчі. Їх характеристика.
8. Родинні традиції як інтелектуальне та морально-етичне джерело формування особистості.
9. Видатні педагоги, вчені-етнографи, психологи про значення національних традицій у вихованні підростаючого покоління.
10. Поняття про родинні виховні традиції, їх функції.
11. Класифікація родинних виховних традицій: такі, що переходять із покоління в покоління, мовні, побутові, трудові, мистецькі, громадські, оздоровчі. Їх характеристика.
12. Родинні традиції як інтелектуальне та морально-етичне джерело формування особистості.
13. Видатні педагоги, вчені-етнографи, психологи про значення національних традицій у вихованні підростаючого покоління.
14. Поняття про співпрацю батьків і педагогів.
15. Завдання дошкільних закладів у роботі з сім'єю.
16. Умови ефективної співпраці батьків і педагогів.
17. Основні принципи налагодження взаємодії.
18. Сучасний підхід до проблеми співробітництва дошкільних закладів і сім'ї.
19. Соціально-педагогічне значення співпраці батьків і педагогів у процесі виховання дітей.
20. Вітчизняні та зарубіжні педагоги про необхідність взаємодії ЗДО і сім'ї у вихованні підростаючого покоління.
21. Особливості взаємин педагога і батьків.
22. Гуманні вимоги педагогічної етики, що регулюють поведінку вихователя з батьками.
23. Типові суперечності та труднощі у взаєминах між педагогом і батьками.
24. Основні причини взаємного непорозуміння, шляхи їх ефективного усунення.
25. Спілкування як основа гуманних взаємин між вихователями та батьками.
26. Особливості спілкування вихователів і батьків.
27. Творче самопочуття вихователів у процесі спілкування з батьками дітей і шляхи керівництва ним.
28. Підготовка дитини до школи – основний напрям співпраці педагогів і батьків.
29. Взаємодія ЗДО і сім'ї у моральному вихованні дітей.
30. Дитячий садок і сім'я як узгодження дій у вихованні працелюбства в дітей.
31. Взаємодія дошкільного закладу і сім'ї у фізичному вихованні підростаючого покоління.
32. Основні завдання спільної роботи педагогів і батьків у естетичному вихованні дошкільників.
33. Форми співробітництва батьків і педагогів в сучасній практиці дошкільної освіти.
34. Традиційні форми роботи з батьками, їх характеристика.
35. Нетрадиційні форми співробітництва з батьками, їх характеристика.
36. Шляхи оптимізації співробітництва з батьками.
37. Педагогічна культура сучасної української сім'ї.
38. Готовність батьків до виховання дитини.

39. Діяльність вихователя з формування педагогічної культури батьків.
40. Принципи роботи з підвищення педагогічної культури батьків.
41. Зміст, форми і методи удосконалення педагогічної культури батьків.
42. Необхідність проведення роботи з виховання батьків в умовах сьогодення.
43. Моделі виховання батьків: групові консультації, адлерівська, навчально-теоретична, чуттєвої комунікації, заснована на трансакційному аналізі.
44. Психолого-педагогічні засади родинного виховання.
45. Значення української народної педагогіки у сучасному родинному вихованні.
46. Передумови взаємодії закладу дошкільної освіти з родинами вихованців. Провідні завдання співпраці ЗДО і родини.
47. Особливості суспільного та родинного виховання дітей дошкільного віку. Норми і правила взаємодії педагогічних працівників ЗДО з батьками.
48. Історичні аспекти розвитку українського родинного виховання.
49. Втілення народних ідей у практику сучасного родинного виховання.
50. Відродження національних духовних цінностей – запорука ефективності сучасного родинного виховання.
51. Етнопедагогіка – галузь педагогічного знання про виховні традиції народу.
52. Народна педагогіка про виховання дитини у перші роки її життя.
53. Значення обрядів і звичаїв у вихованні дітей дошкільного віку.
54. Роль сім'ї у процесі соціалізації особистості дитини.
55. Система дошкільних закладів як провідний соціальний інститут виховання дитини. Провідні функції сім'ї.
56. Вплив соціально-економічних умов життя сім'ї, особистісних якостей її членів, особливостей їх взаємин на виховання дитини.
57. Завдання і зміст сучасного виховання дитини в сім'ї.
58. Особливості реалізації виховної функції сім'ї.
59. Роль батька і матері у формуванні дитини дошкільного віку.
60. Різні підходи до класифікації форм і методів роботи ЗДО з батьками.
61. Організація індивідуальних форм роботи з батьками.
62. Роль наочної пропаганди в підвищенні педагогічної культури батьків.
63. Організація групових форм роботи з батьками.
64. Організація колективних форм роботи з батьками.
65. Оптимальний вибір форм роботи з батьками.
66. Характеристика нетрадиційних форм роботи ЗДО з сім'єю.
67. Залучення батьків до роботи гуртків, проведенні ігор, занять, екскурсій і культпоходів з дітьми.
68. Виховні традиції народного календаря та їх використання в роботі сучасних дошкільних установ.
69. Допомога ЗДО у відродженні народних сімейно-побутових звичаїв, обрядів.
70. Збагачення виховного потенціалу сім'ї за участю у вихованні дітей представників різних поколінь.
71. Сутність педагогічної культури батьків як компоненти загальної культури.
72. Залежність процесу становлення особистості дитини від системи сімейних цінностей, рівня особистісної культури кожного з батьків.
73. Компоненти педагогічної культури батьків як складної і динамічної системи.

74. Педагогічна культура батьків як досвід власного дитинства, результат освіти, Педагогічні умови успішного виховання дитини в сім'ї.
75. Гуманізм, демократизм, партнерство – основа ефективності виховання батьків, розвитку інтересу до самопізнання і самовиховання.
76. Залучення батьків до оцінювання успіхів дитини, прогнозування перспектив її розвитку.
77. Формування в батьків здатності до оцінки всіх подій і фактів через призму загальнолюдських гуманістичних цінностей.
78. Роль діагностики сімейних стосунків та особистісних якостей батьків у процесі організації виховної роботи з батьками.
79. Важливість розуміння батьками принципу наступності дошкільної та початкової освіти.
80. Спільна діяльність сім'ї та ЗДО щодо формування в дитини старшого дошкільного віку уявлення про школу.
81. Соціально-педагогічні проблеми сучасної української родини.
82. Соціальна характеристика родинного та суспільного виховання.
83. Основні завдання соціально-педагогічної діяльності вітчизняного ЗДО.
84. Психолого-педагогічні основи взаємодії дитячого саду і сім'ї.
85. Спрямованість взаємодії сім'ї і дошкільних установ на педагогізацію сімейних стосунків.
86. Принципи спілкування вихователів з батьками дітей.
87. Роль діагностики на етапі вступу дитини до дошкільного закладу.
88. Попередження й усунення домашніх конфліктів.
89. Встановлення дошкільними закладами певних контактів із сім'ями ще до початку їх відвідування дитиною.
90. Різні підходи до визначення типології сучасних сімей.
91. Причини незадовільного виховання дітей в сім'ї.
92. Проблема соціального сирітства.
93. Поширені помилки сімейного виховання.
94. Правові основи і особливості виховання прийомних дітей.
95. Негативний вплив на дітей розлучення батьків.
96. Діалогічність як основа гуманістичної особистісно орієнтованої педагогіки.
97. Правові основи сучасного сімейного виховання.
98. Діагностика порушень прав дитини в сім'ї.
99. Коректувальна робота в групах ризику.
100. Дитяче сирітство як соціальне явище.
101. Шляхи подолання негативних проявів у сімейному вихованні.
102. Сучасна сім'я та її роль у вихованні дошкільників.

**Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
(критерії оцінювання та шкала оцінювання)**

Відповідність шкал оцінювання та критеріїв визначення рівнів навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка ECTS/ Сума балів за 100 бальною шкалою	Бали за накопичувальною системою за практичні заняття студентів денної форми	Бали за накопичувальною системою за практичні заняття та самостійну роботу для студентів заочної форми	Критерії
--	--	--	----------

A/90-100	6	7/7	<p><i>Високий</i> рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями. Виявляє творчі здібності, самостійно визначає цілі власної навчальної діяльності, може визначити основні тенденції і протиріччя освітнього процесу; робить аргументовані висновки, критично оцінює окремі нові психолого-педагогічні теорії, концепції, ідеї; використовує додаткові наукові джерела та матеріали. Самостійно виконує 95% від загальної кількості тестів, має системні, дієві здібності у навчальній діяльності, користується широким арсеналом засобів доказу своєї думки, вирішує складні проблемні завдання; схильний до системного аналізу та прогнозування явищ; вміє ставити та роз'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати науково-методичну інформацію, виявляє власне ставлення до неї.</p> <p>Володіє узагальненими знаннями з дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на науково-практичну конференцію.</p>
B/82-89	5,5	6/6	<p>Достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями їх практичного впровадження. Вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує його на практиці; уміє аналізувати і систематизувати наукову психолого-педагогічну та методичну інформацію. Використовує загальновідомі доводи у власній аргументації, здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу; виконує прості творчі завдання, але потребує консультації викладача. Самостійно виконує 90% від загальної кількості тестів.</p>
C/74-81	5	5/5	Середньо-достатній рівень володіння

			теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками. Здатний застосувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, чітко контролювати свої навчальні дії, здатен за допомогою викладача скласти план своєї відповіді; може зіставити факти, узагальнити, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; знання є достатньо повними; вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних практичних ситуаціях. Відповідь його повна, логічна, обґрунтована, але з деякими неточностями. Здатен на реакцію відповіді іншого студента.
D/64-73	4	4/4	Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, за допомогою викладача здатен відтворювати логіку наукових положень. Здатен опрацювати матеріал самостійно. Відповідь його не повна, недостатньо обґрунтована, з деякими неточностями.
E/60-63	3	3/3	Задовільний рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього. Має фрагментарні навички в роботі з підручником, науковими джерелами; самостійне опрацювання запропонованих джерел викликає великі труднощі; здатен давати відповіді на прості, елементарні питання.
FX/35-59	2	2/2	Низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни. Навчальним матеріалом володіє на рівні дізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів предмету, має нечітке уявлення про лінгвістичні процеси, виявляє елементарну здатність викласти думку.
F/1-34	1	1/1	Низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни. Володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів; з допомогою викладача виконує елементарні завдання; контролює свою відповідь з декількох простих речень; здатний усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з науково-методичним джерелом, відсутні сформовані вміння та навички.

Таблиця 2

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни для здобувачів освіти денної форми навчання

Аудиторна та самостійна робота													
Практичні заняття Самостійна робота Максимальна кількість балів – 84											Модульний контроль	Форма семестрової атестації – залік	
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7	ПЗ 8	ПЗ 9	ПЗ 10	ПЗ 11	Максимальна кількість балів – 16	0	
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6			
ПЗ 12	ПЗ 13	ПЗ 14	ПЗ 15								МК.1		МК.2
6	6	6	6										
											8	8	0

Розподіл балів у межах навчальної дисципліни для здобувачів освіти заочної форми навчання

Практичні заняття та самостійна робота Максимальна кількість балів – 28				Самостійна робота - 48								Модульний контроль - 24		Форма атестації	
				ЗСР										залік	
ПЗ 1	ПЗ 2	ПЗ 3	ПЗ 4	Т. 5	Т. 6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10	Т. 11			МК.1	МК.2	
7	7	7	7	7	6	7	7	7	7	7			12	12	0

Список рекомендованих джерел

Основна:

1. Базовий компонент дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти) нова редакція: затв. наказом МОН України № 33 від 12.01.2021 р. Режим доступу: <http://surl.li/uwewck>

2. Педагогічне партнерство ЗДО з учасниками освітнього процесу: навчально-методичний посібник / укл. Л. В. Бобро. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2024. 146 с.

3. Каньоса. Н. Г. Теорія та методика співпраці ДНЗ з родинами. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський. 2015. 121 с.

4. Шаповалова О.В. Роль сім'ї у дошкільній освіті: теорія і практика: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Суми : Редакційно-видавничий відділ СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 225с.

Додаткова:

1. Kanosa N., Chaika I., Lytvynova I., Yakovyshyna T., Uspenska V. M., Kostiuk D. Evaluation of the Application of Training in Higher Education Institutions as a Technology of Active Learning // Systematic Reviews in Pharmacy. 2020. Vol. 11 (10). P. 199-202. doi: 10.31838/srp.2020.10.33 URL: <http://www.jcreview.com/?mno=120203#abstract>.

2. Knysh, I., Sopivnyk, R., Boichuk, P., Berbets, T., & Dmytrenko, A. (2023). Implementation of teaching technology in the process of future specialists' professional development. *Amazonia Investiga*, 12(64), 188-197. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.64.04.18> (дата звернення: 05.09.2023)

3. Kostyk L., Babiuk T. Vocational Training of Preschool Teachers // Trends and Prospects of the Education System and Educators' Professional Training Development / M. Oliinyk (ed), O. Clipa (ed), M. Stawiak-Ososińska (ed). June 4, 2021. doi: 10.18662/978-1-910129-28-9.ch007 URL: <https://lumenpublishing.com/lumen-open-books/index.php/-lumen/catalog/book/3>.

4. Vytrykhovska O., Dmytrenko A., Terenko O., Zabiaka I., Stepanov M., Koycheva T., Priadko O. (2022). Innovative Approaches to Training Specialists in Higher Education Institutions in the Conditions of Distance Learning. *International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(12), 116-124. DOI: 10.22937/IJCSNS.2022.22.12.15 http://paper.ijcsns.org/07_book/202212/20221215.pdf (дата звернення: 05.09.2023)

5. Бабюк Т. Й., Каньоса Н. Г., Вашак О. О. Організація просвітницької діяльності в закладі дошкільної освіти: навч. метод. посібник. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2021. 120 с.

6. Беленька Г. Дошкільний заклад і родина: співпраця заради дитини. *Дошкільне виховання*. 2019. № 2. С.3-7.

7. Беленька Г. Дошкільний заклад і родина: співпраця заради дитини. *Дошкільне виховання*. 2019. № 2. С.3-7.

8. Голота Н. Карнаухова А. Формування готовності майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в закладах дошкільної та початкової освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2019. № 3. С. 27-38. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2019_3_5

9. Дмитренко А.П. Використання дистанційних технологій під час опанування освітнього компонента «Взаємодія закладу дошкільної освіти з родинами» в сучасних умовах. *Актуальні проблеми дошкільної освіти: виклики та пріоритети: зб. наукових праць за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції 19-20 жовтня 2023 року*. Глухів : ГНПУ ім. О. Довженка, 2023. с. 145-149.

10. Дмитренко А.П. Співпраця закладу дошкільної освіти з родинами для формування навичок сталого розвитку в дітей дошкільного віку. *Природнича освіта і наука для сталого розвитку України: проблеми і перспективи. Зб. матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції*, м. Глухів, 19-20 жовтня 2023 р., Глухів, 2023. С. 219-221.

11. Дмитренко А.П. Форми роботи ЗДО і сім'ї в процесі ознайомлення дошкільників з природою. *Наука та освіта в умовах війни: Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка: матеріали звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів, аспірантів та молодих учених, здобувачів вищої та фахової передвищої освіти (розділ вища школа)*, м. Глухів, 23-24 травня 2023 року. Глухів, 2023. С. 53-55.

12. Іванова Н.В. Комунікація між педагогами та батьками як запорука успішного виховання. *Педагогічна майстерність*. 2023. № 10. С. 12–16.

13. Каньоса Н. Г. Наступність дошкільного та початкового навчання в умовах Нової української школи // Педагогічна освіта: теорія і практика: зб. наук. праць / Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України; [гол. ред. В. М. Лабунець]. Кам'янець-Подільський, 2019. Вип. 26 (1-2019). Ч. 2. С. 260-266.

14. Каньоса Н. Г. Розвиток творчої активності дітей старшого дошкільного віку. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: зб. за підсумками звітної наук. конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Вип. 20. Т. 3. С. 106-107.

15. Каньоса Н. Г. Сенсорний розвиток дітей старшого дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва. Від творчого педагога до творчої дитини : гармонія партнерської взаємодії: зб. матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції / [відпов. секр. І. Л. Пукас]. Київ: Центр учбової літератури, 2019. С. 191-200.

16. Каньоса Н. Г., Олійник О. М. Методика виховання та розвитку дітей раннього віку: навч.-метод. посібник. Київ: Міленіум, 2019. 156 с.

17. Кац Є. Ігрові практики для майбутніх математиків. *Дошкільне виховання*. 2020. № 9. С. 12-14.

18. Коваль А., Гаранджа Л., Глінка О. Новий формат перших батьківських зборів. *Дошкільне виховання*. 2020. № 5. С. 30-34.

19. Кононко О. Л. Психолого-педагогічні аспекти розвитку дитини раннього віку: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2018. 255 с

20. Красножона О. Педагогіка партнерства – якісно новий рівень взаємовідносин між учасниками освітнього процесу URL: <https://vseosvita.ua/library>

21. Лазарева Л. С. Про оптимізацію взаємодії дошкільного навчального закладу з батьками (Методичні рекомендації) [Електронний ресурс] – Режим доступу до статті: –<http://osvitacv.com/index.php/doshkillya/857-2011-06-17-15-11-0> (дата звернення: 05.09.2023)

22. Левченко О.М. Форми роботи ЗДО з родинами у контексті інклюзивної освіти. *Освіта для всіх*. 2024. № 2. С. 34–40.

23. Полякова О.В. Робота з батьками в дошкільному закладі. *Дошкільний навчальний заклад*. 2019. № 4. С. 4-16.

24. Рібцун Ю. Нумо з мамою і татом свою вимову тренувати. *Дошкільне виховання*. 2019. № 10. С. 16-19.

25. Савинова Н. Компетентісне навчання і партнерська взаємодія: уникаємо помилок. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. № 2. С. 13-20.

26. Світич С. Витягніть монстра з-під ліжка (поради для батьків). *Дошкільне виховання*. 2020. № 1. С. 15-17.

27. Слюсар А., Шабер Н. Дитинство серед природи. *Дошкільне виховання*. 2020. № 2. С.11-16.

28. Співпраця ЗДО та родин: сучасні підходи. *Дошкільне виховання*. 2023. № 3. С. 14–18.

29. Терещенко І. Маленькі фотографі. *Дошкільне виховання*. 2020. № 7. С. 24-26.

30. Тикоть О. Нетворкінг: соцмережі для просвіти батьків. *Палітра педагога*. 2018. № 3. С. 22-24.

форми ефективної взаємодії. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2019. №1. С. 43-48.

31. Швець Н. Співтворчість, а не наставництво. *Дошкільне виховання*. 2019. № 2. С. 7-11.

Інформаційні ресурси

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція). URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf (дата звернення:03.09.2023)

2. Івах С.М. Основні засади співпраці дошкільних навчальних закладів з родинами вихованців. URL: <http://lib.mdpu.org.ua/nvsp/BAK7/7/10.pdf> (дата звернення:03.09.2024)
3. Лиса О. О. У родинному колі (співпраця з родинами вихованців у дошкільному навчальному закладі). URL: <https://docplayer.net/78112322-Lisa-oksana-oleksandrivna-u-rodinnomu-koli-spivpracya-z-rodinami-vihovanciv-u-doshkilnomu-navchalnomu-zakladi.html> (дата звернення:03.09.2024)
4. Програма співпраці з родинами вихованців «Взаємодія». URL: <https://vseosvita.ua/library/programa-spivpraci-z-rodinami-vihovanciv-vzaemodia-76017.html>. (дата звернення:03.09.2024)
5. Співпраця дошкільного навчального закладу з родинами вихованців - запорука успіху у вихованні дошкільнят. URL: http://blog-dnz12.blogspot.com/p/blog-page_6716.html (дата звернення:03.09.2024)
6. Теоретико-історичні аспекти взаємодії ДНЗ з родиною. URL: <https://leksii.org/13-14196.html> (дата звернення:03.09.2024)